

บทบาทของสภาค้ำบัลในส่วนที่ เกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาชนบทของ

4 กระทรวงหลัก : ศึกษาในกรณีแผนพัฒนาค้ำบัลประจำปี :

ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

นางสาวจิตรา พรหมชุติมา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2527

ISBN 974 - 564 - 281 - 9

009014

The Role of Sabha Tambol in Formulating Rural Development
Plan of The Four Principal Ministries : Case Studies of the Annual
Tambol Development Plans of Phra Nakhon Si Ayutthaya Province.

Miss. Jitra Promchutima

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of The Requirements

For the Degree of Master of Arts

Department of Government

Graduate School

Chulalongkorn University

1984

หัวข้อวิทยานิพนธ์ บทบาทของสภาตำบลในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาชนบทของ
4 กระทรวงหลัก ศึกษาในกรณีแผนพัฒนาตำบลประจำปีในจังหวัด
พระนครศรีอยุธยา

โดย นางสาวจิตรรา พรหมชุติมา

ภาควิชา การปกครอง

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา สุจริตชนารักษ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

[Signature]คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประดิษฐ์ ภูนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ จรูญ สุภาพ)

[Signature]กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา สุจริตชนารักษ์)

.....กรรมการ
(ร.ต.กิตติ ประทุมแก้ว)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ บทบาทของสภาตำบลในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาชนบทของ
4 กระทรวงหลัก : ศึกษาในกรณีแผนพัฒนาตำบลประจำปีในจังหวัด
พระนครศรีอยุธยา

โดย นางสาวจิตรา พรหมชุติมา

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. วิทยา สุจริตอนารักษ์

ภาควิชา การปกครอง

ปีการศึกษา 2527

บทคัดย่อ

"สภาตำบล" ได้ถูกกำหนดให้เป็นกลไกที่สำคัญในการบริหารการพัฒนาชนบท
ทั้งนี้ เนื่องจากการแก้ไขปัญหามชนบทที่ผ่านมา มิได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาชนบทแต่อย่างใด
ซึ่งในปัจจุบันได้มีการยอมรับแล้วว่า ปัญหาที่เป็นพื้นฐานระยะยาวและสำคัญยิ่งยวดต่อการพัฒนา -
ประเทศ ก็คือ ปัญหามชนบท

วัตถุประสงค์ของวิทยานิพนธ์นี้ ก็เพื่อศึกษาบทบาทสภาตำบลในส่วนที่เกี่ยวกับการจัด
ทำแผนพัฒนาชนบทของ 4 กระทรวงหลัก โดยมุ่งศึกษาถึงกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของ
กรรมการสภาตำบลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยศึกษาจากผลการดำเนินงานของสภาตำบล
กับแผนพัฒนาชนบทของ 4 กระทรวงหลัก

ผลจากการวิจัย พบว่า ความสำเร็จในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลในส่วนที่เกี่ยวกับการ
จัดทำแผนพัฒนาชนบทของ 4 กระทรวงหลัก ขึ้นอยู่กับความสอดคล้องของสภาตำบลกับแผนพัฒนา
ชนบทของ 4 กระทรวงหลัก ด้วยเหตุนี้ "ความสอดคล้อง" ได้กลายเป็นปัจจัยสำคัญต่อความ
สำเร็จในการจัดทำแผนพัฒนาชนบทของ 4 กระทรวงหลัก

นอกจากนี้ยังพบว่า ในทางปฏิบัติการมอบอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบให้กับสภา
ตำบลมีอำนาจในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาชนบทของ 4
กระทรวงหลักอย่างเต็มที่ซึ่งผลทำให้การบริหารการพัฒนาชนบทของ 4 กระทรวงหลัก บรรลุ
เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามที่รัฐบาลตั้งไว้ ซึ่งนำไปสู่การกระจายความ
รับผิดชอบให้กับสภาตำบลในการ เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศอีกด้วย

Thesis Title The Role of Sabha Tambol in Formulating Rural Development Plan of The Four Principal Ministries : Case Studies of the Annual Tombol Development Plans of Phra Nakhon Si Ayatthaya Province.

Name Miss Jitra Promchutima

Thesis Advisor Assistant Prof. Withaya Sucharithanaruges, Ph. D.

Department Government

Academic Year 1984

ABSTRACT

The village or Sabha Tambol has been specified as a crucial mechanism to administer rural development after a long process of re - learning the past mistakes which left out rural development totally. At the present, it is an accepted fact that a durable and a crucial fundamental factor in development rest with the rural areas.

This thesis aims at studying the role of the village council concerning the preparation of development plans advocated by the four principal ministries. It emphasizes the process of preparation of the plans by village councils of Phra Nakhon Si Ayuttaya Province drawing substance of the study from the consequences of utilization of development plans of the four ministries

It is found out that the success of village development plan especially that concerning the four ministries depends on appropriate

relation between the village plans and those of the ministries.

In practice, granting a certain degree of autonomy to the village council to prepare the plans leads to constructive decentralization of responsibility to local authority, a truly rewarding result.

กิติกรรมประกาศ

การเขียนวิทยานิพนธ์ สำเร็จลงด้วยดีก็เพราะผู้เขียนได้รับความเมตตากรุณาจากผู้มีพระคุณหลายท่านด้วยกัน ผู้เขียนจึงขอกราบขอบพระคุณท่านศาสตราจารย์จรูญ สุภาพ และท่านผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ร.ต.กิตติ ประทุมแก้ว ที่กรุณาได้รับเป็นกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์วิทยา สุจริตธนารักษ์ ที่กรุณาได้รับเป็นอาจารย์ - ปรึกษาให้คำแนะนำให้กำลังใจและช่วยตรวจแก้ต้นร่างฉบับวิทยานิพนธ์นี้มาโดยตลอด ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาและแนะนำแก่ผู้เขียน และขอขอบคุณเจ้าหน้าที่อำเภอพระนครศรีอยุธยา อำเภอเสนา อำเภอบางปะหัน และอำเภอบ้านแพรกที่กรุณาอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้รับความกรุณาและความช่วยเหลือเป็นอย่างดีจาก คุณผลไท วิจารณ์ปรีชา คุณธวัช สุวดีกุล คุณโกศล วิชิตธนาฤกษ์ คุณสงวน จันทรอักษร คุณปิยนารถ พรหมชุติมา และเพื่อน ๆ ที่มีได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้

ผลการศึกษาวิจัยนี้ หากมีคุณค่าทางวิชาการอยู่บ้าง ผู้เขียนขอมอบแด่คุณพ่อคุณแม่ ที่ได้ให้ความรัก ความเมตตากรุณาตลอดจนกำลังใจและสนับสนุนผู้เขียนตลอดมาจนสำเร็จการศึกษาถึงขั้นนี้ ส่วนข้อบกพร่องใด ๆ ซึ่งอาจจะมีอยู่บ้าง ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่ผู้เดียว

จิตรา พรหมชุติมา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
บทที่	
1 บทนำ	
ความสำคัญของ เรื่อง	1
สภาพปัญหา	3
แนวความคิดในวิทยานิพนธ์นี้	4
วัตถุประสงค์การวิจัย	5
สมมุติฐาน	5
วิธีการศึกษา	6
ขอบเขตของการศึกษาและวิจัย	7
คำจำกัดความ	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย	8
การเสนอเรื่อง	9
บทที่	
2 การพัฒนาประเทศและการพัฒนาชนบทในบริบท	
ของการเมืองไทย	12
ความหมายของการพัฒนา	13

ภูมิหลังทางการ เมืองและ เศรษฐกิจอันมีผลต่อการพัฒนา 16

ทิศทางของการพัฒนาที่เกิดขึ้น 17

ผลทางการ เมืองที่บัง เกิดขึ้นจากการพัฒนา 18

วิวัฒนาการปรัชญาแนวความคิดในการพัฒนาชนบท 20

ปรัชญาแนวความคิดในการพัฒนาประเทศ
ระหว่าง ช่วง พ.ศ. 2500 - 2524 23

บทที่

3 สภาตำบลกับการพัฒนาชนบท 34

 ประวัติความเป็นมาของสภาตำบล 34

 บทบาทสภาตำบลกับการพัฒนาชนบท 39

 การบริหารงานของรัฐกับการพัฒนาชนบท 40

 สภาตำบลกับสภาพปัญหาการพัฒนาชนบท 42

 บทบาท 4 กระทรวงหลักกับการพัฒนาชนบทในระดับตำบล 52

บทที่

4 ปัญหา นโยบายและกระบวนการ ในการวางแผน
 พัฒนาตำบล 54

 การแปลงนโยบายสู่การพัฒนาชนบท 56

 การวางแผนพัฒนากับการพัฒนาชนบท 58

 การวางแผนพัฒนาตำบล 58

 การวางแผนพัฒนาตำบลในปัจจุบัน 67

บทที่		
5	ผลการศึกษา	73
บทที่		
6	สรุปและข้อ เสนอแนะ	106
บรรณานุกรม		117
ภาคผนวก ก		120
ภาคผนวก ข		137
ภาคผนวก ค		145
ภาคผนวก ง		156
ภาคผนวก จ		172
ประวัติผู้เขียน		183